

PM Rotel III (Dnr KS 2024/643)

Förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner (Ds 2024:8)

Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet
Remisstid den 19 september 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Promemorian Förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner (Ds 2024:8) innehåller förslag som syftar till att få till stånd ett förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna i fråga om arbetssökande i behov av utbildning inom kommunal vuxenutbildning. Förslagen bedöms innebära att både Arbetsförmedlingen och kommunerna ges bättre förutsättningar att fullgöra sina respektive uppgifter.

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat promemorian till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden. Med anledning av kort remisstid har socialförvaltningen svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret är i huvudsak positiv till det som föreslås i den framtagna promemorian och anser att de föreslagna förändringarna stärker rätts- och informationssäkerheten.

Arbetsmarknadsnämnden är överlag positiv till de förändringar i informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och den kommunala vuxenutbildningen som föreslås i promemorian.

Socialförvaltningen är positiv till de i promemorian föreslagna förändringarna gällande informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuners vuxenutbildning.

Föredragande borgarrådets synpunkter

I tuffa ekonomiska tider med stigande arbetslöshet och ökade varsel krävs en arbetsmarknadspolitik som är lösningsorienterad och aktiv. Det är särskilt viktigt för att förhindra att långtidsarbetslösheten får fäste på svensk arbetsmarknad. En aktiv arbetsmarknadspolitik är också avgörande för att bryta segregationen i Stockholm.

Arbetsförmedlingens digitala murar, privatisering och brist på lokal närvaro försämrar stödet till personer som behöver det allra mest. Det är en problematisk utveckling som måste vändas. Promemorians förslag, på ett förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna är därför ett välkommet beslut i rätt riktning.

Förslagen förväntas medföra en viss ökning av arbetsbelastningen hos kommuner genom bland annat anpassning av IT-system och IT-stöd för ikraftträdande. Med anledning av detta förutsätter vi att regeringen ger kommunerna rätt ekonomiska förutsättningar för införandet.

Stockholm tar idag ett mycket stort ansvar och för en aktiv arbetsmarknadspolitik. Vi har många effektiva och viktiga insatser för arbetssökande som har försörjningsstöd. De senaste åren har vi särskilt stärkt arbetet för att fler unga, personer med funktionsnedsättning och utrikesfödda kvinnor ska komma in på arbetsmarknaden. För det här arbetet är en effektiv informationsöverföring och välfungerande samverkan med arbetsförmedlingen avgörande.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 21 augusti 2024

Emilia Bjuggren

Bilaga

Remiss – Förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner (Ds 2024:8), dnr KS 2024/643-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

De senaste åren har flera åtgärder vidtagits för att underlätta för arbetssökande som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen att ta del av utbildning inom den kommunala vuxenutbildningen (komvux). Det finns dock flera utmaningar hos både Arbetsförmedlingen och kommunerna när det gäller att få arbetssökande i behov av sådan utbildning att ta del av den. Arbetsförmedlingen har också begränsade möjligheter att följa upp och kontrollera arbetssökande som deltar i utbildning inom komvux inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program. Ett viktigt skäl för detta är att det saknas vissa rättsliga förutsättningar för att Arbetsförmedlingen och kommuner ska kunna utbyta uppgifter om enskilda på ett effektivt sätt.

Promemorian *Förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner* (Ds 2024:8) innehåller förslag som syftar till att få till stånd ett förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna i fråga om arbetssökande i behov av utbildning inom komvux. Det lämnas förslag om uppgiftsskyldigheter för Arbetsförmedlingen gentemot en kommun och för en kommun gentemot Arbetsförmedlingen som innebär att nödvändiga uppgifter ska utbytas och att uppgifter ska kunna lämnas utan hinder av sekretess. Det lämnas också förslag för att möjliggöra den personuppgiftsbehandling som behöver ske hos Arbetsförmedlingen.

Förslagen bedöms innebära att både Arbetsförmedlingen och kommunerna ges bättre förutsättningar att fullgöra sina respektive uppgifter. Det bedöms i sin tur bidra till att fler arbetslösa kan påbörja och genomföra studier inom komvux. Ett utökat informationsutbyte bedöms också bidra till förbättrad kontroll och uppföljning liksom till att enskilda kan ges ett ändamålsenligt stöd inom komvux och inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 december 2025.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden. Med anledning av kort remisstid har socialförvaltningen svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret välkomnar att en utredning gjorts för att förbättra informationsutbytet mellan kommuner och Arbetsförmedlingen och är i huvudsak positiv till det som föreslås i den framtagna promemorian.

Stadsledningskontoret anser att de föreslagna förändringarna stärker rätts- och informationssäkerheten samt ligger i linje med det staden förordat och drivit på under en längre tid.

Kommunerna förväntas göra anpassningar av sina IT-system för att kunna utbyta uppgifter på ett automatiserat sätt till Arbetsförmedlingen. I vilken utsträckning staden behöver utveckla nuvarande system, kostnaderna kopplade till det och den ökade administrationen som tillkommer är ännu inte klarlagt och behöver följas noga. Stadsledningskontoret bedömer däremot att det troligen blir utmanande att hinna utveckla ett IT-system som står redo till ikraftträdandet 1 december 2025.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen Förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner (Ds 2024:8) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 juni 2024 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen är överlag positiv till de förändringar i informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och den kommunala vuxenutbildningen som föreslås i promemorian. De nuvarande formerna för informationsutbyte mellan parterna är inte tillfredställande för varken staden eller Arbetsförmedlingen och är både kostnads- och tidskrävande. De föreslagna förändringarna ligger i linje med det som staden länge förordat och drivit på för. Ett förbättrat informationsutbyte förväntas innebära en stärkt rätts- och informationssäkerhet samt ett bättre underlag för att arbeta med dimensioneringen och planeringen Vuxenutbildning Stockholms utbud.

Förslaget förväntas innebära effektiviseringar när det gäller samarbetet och hanteringen av rutinärenden. För samplanering i mer komplexa ärenden krävs en ökad möjlighet till dialog och trepartssamtal, något som staden och Arbetsförmedlingen fortsatt behöver resurssätta och prioritera.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser en potentiell problematik i den relativt snabba processen fram till ikraftträdande den 1 december 2025. I promemorian står att: *de uppgiftsskyldigheter som föreslås för Arbetsförmedlingen och kommunerna kommer dock att kräva anpassningar av handläggning av ärenden liksom utveckling av IT-system för att informationsutbytet ska fungera ändamålsenligt. Uppgifterna behöver kunna utbytas på ett säkert sätt och handläggningen behöver vara rättssäker.*

Enligt promemorian förväntas förslagen kunna medföra en viss ökning av arbetsbelastningen hos kommunerna genom administration, anpassning av IT-system och IT-stöd. Exakt hur omfattande utvecklingen och anpassningen av stadens IT-system kommer bli är svårt att bedöma i nuläget. Ledtiderna kopplat till IT-utveckling kan dock vara långa.

Staden och Arbetsförmedlingen har ett samarbete idag genom så kallade samarbetsytor för personer som av Arbetsförmedlingen hänvisas till reguljära studier eller studieplikt. I vilken utsträckning detta arbete går att bygga vidare på eller om helt nya lösningar behövs återstår än att se. Promemorian pekar även på att det kommer att finnas behov av kontinuerlig utveckling och anpassning av IT-system även efter ikraftträdandet.

Arbetsmarknadsförvaltningen önskar göra ett medskick om att det vid sidan av ett förbättrat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner i relation till vuxenutbildningen finns ett motsvarande behov av förbättrade förutsättningar för informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommunen även när det gäller arbetssökande som deltar i kommunens arbetsmarknadsinsatser och/eller har försörjningsstöd från staden. Där behövs en mer effektiv informationsöverföring mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna för att möjliggöra samordnade insatser och effektiv individsamverkan och möjligheter till rättssäker handläggning.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen är genomgående positiv till de i promemorian föreslagna förändringarna gällande informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuners vuxenutbildning. De arbetssätt som idag tillämpas för att utbyta information kan inte anses vara effektiva då de kräver mycket tid och resurser. Att dela information digitalt är också betydligt säkrare än att göra det över telefon eller med vanlig post. Förhoppningsvis kan det leda till en säkrare handläggning där kommunen också har bättre underlag för att fatta beslut.

I promemorian lyfts att förslagen kommer att medföra en ökad arbetsbelastning hos kommunerna avseende anpassning av IT-system och IT-stöd, då informationen förslås utbytas digitalt. Det är svårt att bedöma hur omfattande denna anpassning kan tänkas bli och en farhåga som förvaltningen önskar framföra är att tidsramen för att anpassa och utveckla kommunens befintliga IT-system är något snäv. Överlag gällande beslut som fattas på nationell nivå som påverkar och förutsätter förändringar i kommuners IT-system så bör det medfölja statligt stöd för att möjliggöra anpassning.

Ett annat medskick från förvaltningen är att informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och kommuner är ytterst nödvändigt också inom andra områden. Det finns ett stort behov av informationsutbyte gällande personer med ekonomiskt

bistånd för att kommuner bättre ska kunna stötta dessa individer ut i egen försörjning samt för att minska risken för felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.